Nro VI.

GAZETA NARODOWA WILEŃSKA

ZA ROZKAZEM RADY NARODU LITEWSKIEGO

WE SRZODĘ DNIA 21. MAJA ROKU 1794.

Virtus non territa monſtris.

Z Wilna 21. Maja.

W tuteyſzym Kościele Akademickim Sgo Jana, odprawiły ſię przy licznych Mſzach SS. i Wigiliach, różnych Zakonow i JJ. XX. Wikaryuſzow Katedralnych uroczyſte Exekwie za duſze poległych w oſwobodzeniu Oyczyzny Zołnierzy, podczas różnych w Wilnie i za Wilnem utarczek z nieprzyjacielem. Dniem wprzód, to jeſt, dnia 19 Maja wieczorem odezwały ſię milczące od niejakiego czaſu Dzwony tuteyſzych Kościołow. Z podanego i wykonanego abryſu przez JP. Knakfuſa Architekta w śrzód Kościoła Sgo Jana do tego obrządku przeznaczonego, na wſpaniałym poſtumencie, czarnym ſuknem okrytym, i zewſząd rzęſiſtym światłem otoczonym, pomiędzy wznieſionemi trofeami z frontu i po bokach z Sztandarow, i broni porządnie ułożoney, tudzież przy armatach, a około nich złożonych kulach 48mio funtowych, i różnych znaków militarnych na czele poſtumentu zawieſzonych, między którėmi niżey widać było zdobyte na nieprzyjacielu Sztandary, wynieſiona była w gorę urna czarną krepą przepaſana, z tym napiſem z Kſiąg Machabeyſkich Piſma Sgo: *Melius est nos mori in bello, quam videre mala Gentis noſtræ* = Lepiey nam umrzeć na woynie, a niżeli patrzeć na nieſzczęście Narodu naſzego = Wedle Urny z jedney ſtrony poſtawiona była Statua, reprezentująca ſmutną Oyczyznę, laurowy wieniec nad Urną trzymająca, z drugiey był nachylony Geniuſz wojenny w zbroi. Aſſyſtowały w paradzie konſyſtujące w Wilnie Korpuſa Artyleryi i innych Regimentów z całym ſztabem, tudzież liczna Gwardya Miaſta Wilna z Kommendantem ſwoim JP. Gucewiczem. Obſzerny Kościoł zaledwo mógł objąć nayliczniey zgromadzone różnych ſtanów i profeſſyi Obywatelſtwo. Widzieć było na twarzach ducha pobożności i rozrzewnienie tak w Oſobach Radę Narodową ſkładających, bliżey wynieſionego poſtumentu ſtojących, jakoteż i innych, którzy niemniey dalſze loſy Oyczyzny, jak i duſze ziomków mężnie w boju poległych, Bogu Zaſtępow polecali. Ale nic tak nie rozrzewniło gorliwości Obywatelſkiey, jak pełna uczucia wymowa Kaznodziei, mocą prawdy i dzielnością ſłów Piſma Bożego poświęcona. Po odśpiewaniu Mſzy Sw: naprzód przez JX Pilchowſkiego Officyała Wileńſkiego, weſpół z XX Wikaryuſzami Katedralni: a potém oſtatniey Biſkupim Obrządkiem przez JX. Wołczackiego Biſkupa Tomaſſ: znany od tylu lat Powſzechności Narodowey, gorliwie w *Winnicy Pańſkiey* pracujący Kapłan Obywatel JX Michał Karpowicz Profeſſor w Szkole Głł: W. X Lit: Kazanie miał z tego textu Piſma Swiętego = *Dixerunt unusquisque ad proximum ſuum, erigamus dejectionem populi noſtri, & pugnemus pro populo noſtro. Et congregatus eſt conventus ut eſſent parati in prælium, ut orarent & peterent miſericordiam. Machab*: 5. Rzekli każdy do bliźniego ſwego: Podnieśmy upadek Narodu naſzego, a walczmy za lud naſz. Y zebrał ſię zjazd, aby byli gotowi na woynę, żeby ſię modlili i proſili miłoſierdzia. = We dwu naſtępujących uwagach czule okazał, że śmierć poległych teraz na bitwach z nieprzyjacielem, naywiękſzą jeſt dla Oyczyzny poſługą: powtóre że taż śmierć dla Oyczyzny podjęta, naywiękſzą jeſt teraz i napotym w potomności dla Rodakow nagrodą. Zywo wyobraził czaſy na któreśmy przyſzli, i tę przepaść nad którąśmy ſtanęli, i w którąśmy o mało co nie wpadli, gdyby nie Opatrzność Boga miłoſiernego, i odwaga mężnego Rycerſtwa naſzego. Stoſowność naſzych czaſow i okoliczności do owych w Kſięgach Machab: i innych Piſma S. wyrażonych, obrazy pokrzywdzonego ludu Jzraelſkiego, Amana, Mardocheuſza, Jezabeli, tudzież przyrównanie miecza Tadeuſza Kościuſzki, do miecza Gedeona, *Gladius Domini & Gladius Gedeonis*, i tyle inſzych mieyſc napełniły umyſły przytomnych aż do rozrzewnienia, wielorakim uczuciem gorliwości Obywatelſkiey, bojaźni Bożey, ufności, męſtwa i ſtałości. Rada Narodowa dziękując Godnemu Kolledze ſwemu za podjętą pracę, zaleciła w jak nayprędſzym czaſie ogłoſzenie jey przez druk Powſzechności, a oſobliwie Regimentom i Pułkom Woyſka Narodowego. Po Kazaniu, zakończone było nabożeńſtwo wybornem ſpiewaniem oſtatniego *Konduktu* przez JJXX. Wikaryuſzow Katedralnych i Muzykę żałobną.

W tych dniach Delegowani z Rady Kommiſſarze do każdey Dywizyi Woyſka Naſzego JJPP. Antoni Prozor, Tomaſz Wawrzecki Michał Granowſki, Leonard Eydziatowicz, Morawſki, Giedroyć, udali ſię do przeznaczonych ſobie Obozow w ſwoich reſpective Kolumnach, prócz gorliwości Obywatelſkiey na wezwanie do tak ważney poſługi, dopełniając tym ſpoſobem przykładney uległości Władzy Rządowey.

Dalſzy ciąg z Dziennika Rady N.

Dnia 16 Maja. Rada N. oddaną przez JP. Kommendanta Jaſińſkiego JP. Jerzemu Grabowſkiemu przeſzłemu Generałowi Inſpekt: nad Garnizonem Wileń: Kommendę potwierdziła.

Aſſygnowała do Kaſſy Skar: dla Regim: pieſzego 3go Złł: 20,000 i Rachunek z nich w przyſzłey likwidacyi zaſtrzegła.

Przyjęła do Grona ſwego Delegowanego z Pttu Roſień: JP. Rocha Przeciſzewſkiego, a złożonemu przez niego Aktowi Elekcyi, wraz z Akceſſem do Powſtania Narodu, w Kancellaryi ſwojey lokacyą naznaczyła.

Liſtę Officerów w Korpuſie Strzelcow pod Szefowſtwem JP. Michała Ogińſkiego uformowanych zatwierdziła, Patenta tymczaſowie, tak Szefowi, jako i Podkommendnym wydać decydowała, a względem potwierdzenia tychże Patentów do Naywyżſzego ſiły zbroyney Naczelnika Tadeuſza Kościuſzki reprezentacyą uczynić przyrzekła.

Officyaliſtom niegdy w Kommiſſyi Woyſkowey będącym, a teraz w pomoc do Kancellaryi Deputacyynych użytym gażę dwu-Mieſięczną w Kwartale teraźnieyſzym od dnia 1 Marca należną wypłacić zaleciła.

Na Konie pod Officyerow Regim: Szefowſtwa Nieſiołowſkiego Złł: 2,640 aſſygnowała.

Na ſkutek ściſłego w czynnościach ſwych do Urządzeń naywyżſzego Naczelnika Tadeuſza Kościuſzki łaczenia ſię. Uniwerſał, onego w Obozie pod Winiarami w dniu 2. Maja wydany. po wſzyſtkich Wwdztwach i Pttach W.X.L drukiem ogłoſić, i exekucyą zawartych w nim kondycyi zaleciła.

Dnia 17. Maja Odebrała Rapport od Kommiſſyi Porządkowey Wwdztwa Brzeſkiego, z donieſieniem o wyborze oſob do niey, i uſtanowieniu Sądu Kryminalnego mieyſcowego. Zapytana od teyże Kommiſſyi w innych okolicznościach. odpowiedziała *ad 1mum*, że będąc tymczaſową i wſzyſtkie ſwe Urządzenia podobnież do Aktu Powſtania Narodowego w Krakowie naſtąpionego ſtoſując. a żadnego Aktu Konſtytucyynego nieſtanowiąc, kweſtye z racyi udzielnego w Powiecie Kobrzyńſkim Kommiſſarzow Porządkowych wybrania wynikłe do rozwiązania Seymowego odkłada. *ad 2dum* Ze ſtoſowanie ſię w poſtępowaniu do prawideł Konſtytucyą Seymu oſtatniego Warſzawſkiego i wyſzłemi Uniwerſałami Kommiſſarzom Porządkowym przepiſanych zaleca Nakoniec. że ułożenia Sądom Kryminalnym Wojewódzkim i Powiatowym Organizacyi, i jey ogłoſzenie, w późnieyſzych Uniwerſałach deklaruje.

Akt Elekcyi Miaſta Wydziałowego Roſień przez Delegowanego do Rady JP Chlewińſkiego Podſtaroſty nadeſłany przyjęła, i przyſięgi od tegoż Delegowanego wyſłuchała.

Stoſując ſię do Organizacyi dla Deputacyi Opatrzenia przepiſaney, pomnożyła w niey liczbę Oſob, i przyſięgę onym wykonać zaleciła.

Deklarowała, ażeby wſzyſcy Obywatele Prowincyi W X L. w Spiſku Targowickim będący, tak w ciągu onego, jako w czaſie zbrodniczego Ziazdu Grodzień: od Dworów Zagranicznych za uſługę onym w zaborze Kraju, w przedaży wſpół Braci pełnioną, we wſzelkim rodzaju brane prezenta i Penſye, naydaley w czaſie 4 tygodni pod nayściſley-ſzą odpowiedzią złożyli, a dozor ſkutku tey Deklaracyi Deputacyi Skarb: poruczyła.

Ordynacyą dla Sądu Woyſkowego potwierdziła, i Oſoby do niey z Rady nominowała.

Ofiarę JP. Jozefa Lutomſkiego ſtawiącego na uſługi Oyczyzny Kawalerzyſtę dobrze umundurowanego, i wſzelkiemi rekwizytami opatrzonego, wdzięczna Obywatelſkiey gorliwości przyjęła.

Odebrała Rapport od Kommiſſyi Porządkowey Pttu Preńſkiego, donoſzący o czynnościach oney. i ſtoſowną do jey przełożeń dała odpowiedź, a rezolwuiąc zapytanie, czyli Pruſacy pograniczni naymujący u Obywatelow Polſkich Grunta do uſiewow, Łąk i Paſtwiſka, mogą czynić dawnym ſpoſobem kontrakta? tenże ſam zwyczay *in ſtatu quo* zachowała.

Decydowała wydać Uniwerſał do Woyſka Lit: zabeſpieczając w nadgrodę ich męſtwa i ran za Oyczyżnę znieſionych, ſamym, a poległych w bitwie, pozoſtałym żonom i dzieciom, opatrzenie z Funduſzow w Dobrach po zdraycach Oyczyzny na Sekweſtracyą i Konfiſkatę do Skarbu Publicznego przypadłych.

Na expenſa Kancellaryi ſwojey JP. Narbutowi Sekretarzowi 1000 Złł: deſtynowała.

Przyjęła Rapport od Kommiſſyi Porządkowey Pttu Kobrzyńſkiego. i poſłała oney Rezolucyą ſwoję w dacie dziſieyſzey Kommiſſyi Brzeſkiey wydaną, z przyłączonemi do tego Uniwerſałami.

Odebrała takoż Rapporta od Kommiſſyi Porządkowych Telſzewſkiego, Roſieyńſkiego, Upitſkiego i Szawelſkiego Powiatów, i na zapytania onych ſwoje dała Rezolucye.

18. Wyſłuchała przyſięgi kolegi ſwego JP. Goreckiego Rotą przez Organizacyą Radzie przepiſaną z dodatkiem ſłów podług Memoryału od niego życzonych.

Odebrała od Deputacyi Skarbowey Rapport, że z rozmaitych wpływow i ofiar Obywatelſkich od dnia 14 præſentium ſummą 244 564 Złł: gr: 24 Kaſſa Publiczna jeſt powiękſzona.

Na znak dwóch Narodów Xſtwa Lit: i Korony Polſkiey wieczyſtą zjednoczonych Unią, uſtanowiła Kokardę Narodową z kolorów niebieſkiego znaczącego ſtałość, i zielonego znaczącego nadzieje, oba zaś razem wzięte złamanego przeſądu mają znaczenie.

Ofiarę JP. Wilczewſkiego w danych do użycia woyſkowego dwóch koniach oświadczoną, jako Obywatelſką przyjęła.

Akt Elekcyi Powiatu Grodz: dla zajętego w ów czas przez Moſkwę Miaſta Grodna, w Sokolce odbyty przez Delegowanego do Rady JP Dominika Matkiewicza złożony przyjąwſzy, przyſięgi onego wyſłuchała, a znaydując poſtępowanie Kommiſſyi Porządkowey Grodzień: i Generał Majora w tym Powiecie obranego, różne daleko od przepiſów w Uniwerſałach publicznych przez Radę wyſzczegulnionych; wſzelkie czynności teyże Kommiſſyi i Generał Majora do wzmienionych Rady Urządzeń zwróciła

Wyſłuchała zwyczayney roty przyſięgi JPP. Jgnacego Gielgūda ex Strażnika, Kajetana Naguſkiego i Niezabitowſkiego Kollegów ſwoich.

Po uczynionym przez JP. Straſzewicza Marſzałka Upitſkiego od Funkcyi Radney Rezygnacie, na mieyſce onego JP. Jerzego Tyſzkiewicza większością ſekretnych wotow obrała.

Za uczynionym przełożeniem na expenſa Deputacyi Opatrzenia ſummę 10,000. Złł: aſſygnowała.

29. Ofiarę JPP. Franciszka Woyniłowicza Jnstygatora Lit; i Jerzego Boczkowskiego Korpus Strzelców z kilkuset głów na obronę stawić mających, a osobno w Prochu, Ołowiu, Skałkach, złożyć oświadczoną, tudzież ofiarę Doktora JP. Ferdynanda Kiermsa wraz z Regestrem Lekarstw za Akcyą Obywatelską przyjąwszy, do Deputacyi Opatrzenia odesłała.

Nadesłaną od Rady Zastępczey Warszawskiey do Kommissyi Porządkowey Wileńskiey aresztowanych, osądzonych, exekwowanych, i zbiegłych zdraycow Narodu Listę, z rekwizycyą zajęcia Dóbr onych w Administracyą, mając sobie od teyże Kommissyi Porządkowey przez kommunikacyą podaną do wyexaminowania i dania Opinii do Deputacyi Bespieczeństwa odesłała.

Wyznaczyła z pomiędzy siebie JPP. Dominika Narbuta, Szymona Wiszniewskiego, i Benedykta Hacilskiego do ułożenia Projektu Sądów Kryminalnych po Wwdztwach i Ptach, i opisania onym potrzebney Organizacyi.

Za reprezentacyą Deputacyi Opatrzenia Żydom Kupcom Wileń: za brane Saletrę, Proch, Siarkę, Skałki, Ołow, Złł: Pol: 16,705. gr. 25. ze Skarbu Publ: wypłacić kazała.

Pensyi dla Publicznego Jnstygatora na Kwartał Złł: 250. przeznaczyła.

Dwie Rezolucye Rady nieustającey w różnych datach wydane przez JP. Woyniłowicza Jnstygatora Lit: okazane w Aktach swoich złożyć zaleciła.

Dla weyrzenia w czynności Tayney Deputacyi i przyniesienia o nich relacyi JPP. Narbutta, Wiszniewskiego, i Karpia Kollegow swych wyznaczyła.

Odebrała Rapport od Kommissyi Porządkowey Pttu Upitskiego, wraz z Tabellą Kantonów i wielością Rekrutow z Dymow Rolniczych w liczbie 598 zawartą.

Zeleciła Tayney Deputacyi ponowienia do JP. Mokronowskiego Generała Leutn: Kommendanta Xstwa Mazowieckiego, o udzielenie armat i broni z Arsenału Warszawskiego, Rekwizycyi.

Odebrała od Deputacyi Besp: Publ: Opinią względem zajęcią w administracyą Dóbr po osobach Listą z Warszawy nadesłaną specyfikowanych; i takową Opinią approbowawszy, exekucyą oney stosowną do administrowania majątków osob przewinieniu uległych Deputacyi Skarb: poleciła.

Ofiary Obywatelskie porządkiem złożenia.

Jan i Brygida Pawlikowscy.	Złł: 3,000
Bogusław Mikulicz.	2,000
Jgnacy Kościałkowski.	2,000
Kazimierz Skrzycki.	200
Giedroyć Podstoli	100

Obywatelka bezimienna Talerzow Srebrnych 2 Jmbryczek srebrny jeden, kubek srebrny jeden. Czarek srebrnych dwie, Łeyeczkę srebrną jednę.

XX. Franciszkanie Olkieniccy złożyli w ofierze zliwki srebra i puszkę srebrną z łańcużkiem.

Ludwik Chodźko złożył zegarek srebrny wartości Czer: Złł: 10. przeznaczając go temu Gemeynie, który się w potyczkach z Nieprzyjacielem naylepiey dystyngwować będzie.

Tadeusz i Katarzyna Sobańscy zegarek srebrny wartości Czer: Złł: 22. z przeznaczeniem temu Zołnierzowi, który w naypierwszey Batalii dystyngwować się naylepiey będzie.

Ciż Obywatele złożyli Czer: Zł: 100. dla 20. Gemeynow, którzyby się w potyczkach mężnie stawili i o tym zaświadczenie od Kommendy mieli.

W innych rekwizytach.

Bonifacy Wojewodzki Obywatel Oszmiań: koni 2, Chomąt 1. i Uździenic 2.
Strzecki Komornik Konia 1 Chomąt i Kantar.
Obywatele bezimienni ze 20. Beczek Zyta Suchary.
Olskierko Porucznik Kawal: Nar: Rekrutow cztery oporządzonych, końmi i wszelką bronią opatrzonych.
Butkiewicz Konia 1. z Chomątem.
Lasskowicz Szambelan Konia 1. z Chomątem.
Jaskołd Skarbnik Lidzki kulbakę w srebro oprawną i Konia 1
Obuchowicz Kasztelan Koni 6.
Jgnacy Tur Konia 1.
XX. Karmelici Ostrobramscy Konia 1.
Szymon Malewski Prof: w Akad: Wileń: Koszul tkackich 12 i półsztuki takiegoż Płótna dla Lazaretu
XX Dominikanie Łukiscy Moździerzow spiżowych 5 ważące funtow 100.
Kulikowska, Kociołek miedziany, różne żelazo i Cynę.
Włość Pawłowska Armatę żelazną niegdyś od Szwedow zdobytą.
XX Kanonicy Lateraneń: Antokol: Skur zamszowych 3 i Karabinkow 2.
Wawrzecki ex Chorąży na uzbrojenie złożył Kors dwa tysiące.
Pomarnaccy Ludzi 2. z umundurowaniem Końmi i bronią.
Józef Karpowicz Podstoli Preński Koni 2.
X Bazylian Konia 1.
Obywatel Wileń: bezimienny ołowiu funtow 102. futow zaś 21. ½ Spialteru do Armat ofiarował.
Czartoszewska Szambelanowa Konia 1.
Boyko Konia 1.
JX. Perkowski Misę Cynową, Półmiskow 3, talerzy 3 na materyał do Armat.
Chlewiński Połtarosta Zmudzki Koni 2.
Laudański Pisarz Zmudzki Konia 1.
Lutomski Kassyer Kom: Edukacyyney, dał Człeka umundurowanego bronią i Koniem opatrzonego
JP. Tyszkiewicz Marszałek W. W. X. Litt: sztuk 4. armatek 2funtowych spiżowych nielawetowanych.
Stanisław Gzowski Koni 4 z Chomątem pod wozy, Strzelb sztuk 2. i Pistoletow parę 1.
Ogińska Wwdzina Trocka Koni 2.

Rada Litewska pod Naczelnictwem Tadeusza Kościuszki.

Zołnierze Rossyanie, z postaci człowieka za ludzi od nas znani, srogiey dzikich Kommendantow poddani władzy, znamy was za braci, bliźnich, i litujemy się waszey doli, że wzdychając do wolności, mieć i kosztować jey pod barbarzyńskim rządem nie możecie. Znaydujecie wy w umyśle Polaka ludzkości względy, i skoro namyślicie się, że tyran stan wasz niemal z bydlęcym stanem równa, a żechcecie sobie doradzić, znaydziecie pomoc i rzetelne Braterstwo dla was i pokoleniow waszych. Niesiecie wy teraz ogień, i klęski nayokropnieysze na ludzi (*Chrześcian*) wam niewinnych, którzy was z ludzkością i łagodnością żywili w domach swych zapraszowanym chlebem, od własney go urywając gęby. Lecz nie wam, nie wam Zołdacy przypisuje tchnący sprawiedliwością Polak, ale owym to okrutnym ciemnym duszom, rzetelney

czei wyobrażenia, i Kawalerfkiey ſławy nie mającym Officyerom i Komendantom waſzym, którzy nie idą za przykładem innych uczciwych Komendantow nam znanych, z orężem w ręku powinność z azardem pełniących, bez ſpuſtoſzenia, morderſtw, rabunków, lecz którzy unikając rozprawy, nie mogą dotąd naſycić drapieżney chuci przez łupieſtwa, kradzieże, łotrowſtwa, rozboje i pożogi; a zamiaſt męſtwa i waleczności, ogień na mieſzkańcow rzucać, i krew niewinną bezbronnych wylewać wam rozkazują, z dopełnieniem obmierzłych naturze i Bogu, a ſamey nawet dziczy obrzydłych zbrodni.... Na tych to, na tych Tuczkowow &c. &c. i innych Dywizyi jego, lub podobnych takim niecnych i imienia ludzi niegodnych dzikich Kommendantow i Officyerów waſzych wymierzona jeſt pałająca zemſta Zołnierza Polſkiego, i każdego mieſzkańca, w całym okręgu ziemi Polſkiey, a ta w późne pokolenia ze krwią przelana zoſtanie. Wam, wam Zołdaci zmuſzonym do pełnienia zbrodni przeciw ludzkości i Chrześcijańſtwu przebaczy ludzkość Polaka, nieodmawiając żądającym ſchronienia i względow na wolney ziemi Polſkiey. Ale niechay ſię waſi Kommendanci dzicy nieſpodziewają, takieyże w Polaku duſzy, kiedy los zdarzy, który bez pochiby ſprawiedliwa pomſta Nieba ſprawi, aby wpadli w ręce jego, litości i względow nie znaydą, chyba w udziale ſromoty i takiey, jakiey warci ſą, śmierci. Pomniycie na tę odezwę rzeczeni Officyerowie okrucieńſtwem dzikim tchnący, że waſze obeyście ſię nieludzkie, barbarzyńſkim ledwo znane wiekom, między dziczą, jakie czynicie z mieſzkańcami i majątkiem ziemi Polſkiey, wymierza los i godziny braciom waſzym, którzy ſą w ręku naſzym, a drżyycie jeżeli ſami wpadniecie w moc tych, których wiedzie przeciwko wam haſło: *umrzeć albo zwyciężyć*, a z czaſem przekonać, że ſłaby Tron tyrana, który ſię opiera na ſtoſie millionowych trupow, a utrzymuje ſię od dzikich hord ślepych niewolników. Działo ſię na Seſſyi dnia 2/13 Mca Maja, 1794 Roku. *Ta Odezwa znayduje ſię razem po Polſku i po Roſsyyſku.*

Zakaz Załoby z inſtancyi Ur: Gaſpra Elſnera Juſtygatora Publicznego przed Sąd Kryminalny Narodu Litt: oczywiſto w Dobrach Woytkuſzki zwanych w W. Wileń: leżących Urodzonym Michałowi Oycu, i Józefowi Synowi Koſſakowſkim, Wojewodzie i Wojewodzicowi Witebſkim przezemnie Woźnego J. K. Mści niżey piſzącego ſię w Roku teraźnieyſzym 1794. Maja 20 dnia podany mieniąc i referując ſię do opinii od Rady Beſpieczeńſtwa w Roku teraźnieyſzym 1794. Maja 19. dnia wydaney ſzczegulnie zaś o to: iż obżłni z ruiny Oyczyzny zamierzając pomnożyć zyſki niegodziwe świętokradzkie, wyzuwając ſię z imienia Rodaków Polſkich od Roſſyi wprowadzoney do Kraju pieniądze biorąc, radami do uciemiężenia Obywateli niewinnych przez ſię tylko nienawidzianych inſtynktowaliście, rozlewu krwie niewinney pozoſtałych Obywateli do zaprzedania Kraju Polſkiego i Litewſkiego ſtaliście ſię dowodcami, na ucilk, uciemiężenie wſpółbraci i ſzkaradne z niemi obchodzenia ſię, Tyranią objętym ſercem i bezwſtydnemi oczyma zapatrując ſię, do oſtatecznego Oyczyzny zniſzczenia teyże przemocy Zagraniczney używaliście. Takową opiniją w Narodzie będąc obwołani przed ſzczęśliwie dopiero powſtałym Narodem nieſtawiąc ſię, z łupami z majątkow Obywatelſkich przyſpoſobionemi, ze ſkarbami od Moſkwy ſobie ofiarowanemi kryjomie tułacie ſię: przeto Ur: Gaſper Elſner jako Inſtygator Publiczny Narodu Lit: ſtoſując ſię do opinii od Powſzechności i Rady Beſpieczeńſtwa o Obżłnych podaney o wyſtępek zdrady publiczney w Narodzie Litt: dokonany, zawołuje przed Sąd Kryminalny żądając, abyście złożyli dowody niewinności jeśli w niey znaydujecie ſię, lub też abyście odkryli utajoną w ſpiſku Targowickim zdradę, za wyſtępek zaś powſtania przeciw Narodowi i na zgubę Oyczyzny, abyście jako Zdraycy wedle Praw w Akcie powſtania Narodowego przepiſanych śmiercią ukarani byli, a tym czaſem aby Dobra Obżłnych wſzelkie do naſtąpić mającego w Sądzie Kryminalnym wyroku pod ſekweſtracyą zajęte zoſtały, ſame Oſoby na każdym mieyſcu przez Regimenta Pułki wſzelkie Kommendy i przez Powſzechność ścigane i detentowane do nayściśleyſzego Examinu i wſzelkich dowodow ku przekonaniu o zdradę publiczną ſtawione byli, z wolnym poprawieniem ſię na Załobie wedle Konſt: 1726. R. Piſan w Wilnie 1794. Maja 20.

Z Grodna 16. Maja.

Akt ſzczęśliwego Powſtania Narodu i w naſzym Powiecie uſkuteczniony zoſtał. Jeſzcze podczas bytności Moſkalow w Grodnie, ziechawſzy ſię gorliwi Obywatele do Sokołki, ten święty Związek rozpoczęli, który dopiero po odeyściu nieprzyjaciela w nierównie liczniey ſzym Gronie Obywatelſtwa ſtwierdzili i poprzyſięgli, nie ſkąpiąc ofiar z pozoſtałych majątków i życia dla miłości Oyczyzny. Generałem ſiły Zbroyney Powiatu naſzego obrany jeſt JP. Jelſki Podk: Star: Niemogliśmy bydź tak ſzczęśliwi, żebyśmy tu w Grodnie pokonali nieprzyjaciela, licznym parkiem Artyleryi obwarowanego. Muſieliśmy czekać na jego uſtąpienie, które nieſłychaném zdzierſtwem i łupieſtwami długo nam pamiętne będzie. Znaleźliśmy jednak w Niemnie dnia wczorayſzego cząſtkę tey Artyleryi, przeciwko którey niemogliśmy ſię porwać: to jeſt, wyciągnęliśmy z Niemna jednę armatę 6ścio funtową na lawetach, 2. trzy funtowe, i 2. ſzmygownice dwu funtowe. Przybył tu także dnia wczorayſzego JP. Pułkownik Kazanowſki, z uzbrojonemi od ſiebie 50 jazdy. Spodziewamy ſię w krótce znaczną liczbą ochotnikow powiękſzenia tego zaciągu.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Z Wiednia 23. Kwietnia.

Porta użyła dwu Europeyſkich Inżenierow, jednego Smitcha Anglika, drugiego Ceſer Francuza do wzmocnienia ſwych fortec, mianowicie Benderu i Izmaiłowa, przeznaczając każdemu z tych Cudzoziemców po 500 Piaſtrów na mieſiąc. Mamy teraz potwierdzenie że ſię Genua deklarowała nakoniec na ſtronę Francuzow.

Nro VI.

DODATEK
DO
GAZETY NARODOWEY
WILEŃSKIEY.

WE SRZODĘ DNIA 21. MAJA ROKU 1794.

Z Wilna dnia 21 Maja

Publiczne i Urzędowe świadectwo niewinności, w całém życiu nienagannego, i niepoſzlakowaney cnoty męża umieſzczając, to tylko przydajemy: że jeżeli ſama niewinność w tey troſkliwości o ſprawę publiczną nie bez doświadczenia przechodzi; nie uydzie zapewne ściſtey ſprawiedliwości, ani bacznego oka Rządowego, żadna acz tajemna zdrada, i wſzelki naganny poſtępek przeciwko ninieyſzemu Powſtaniu przykładnie ukarany zoſtanie.

Działo ſie w Wilnie w Domu Rzpltey Masſalſkich zwanym na Seſsyi Deputacyi Beſpieczeńſtwa Publicznego czterdzieſtey raney Mieſiąca Maja 15. dnia 1794 Roku.

Deputacya Beſp: Publ: za przynieſieniem od Delegacyi Indagacyyney Examinów z ludzi JX Steckiewicza Proboſzcza Niemenczyńſkiego, jako to Macieja Kucharza, Macieja Germanowicza Woyta, Woyciecha Korzeniewſkiego i Antoniego Blinſtruba, a powtórzywſzy Examen z pryncypalnego donoſiciela, Macieja Kucharza, i oraz uczyniwſzy ściſłą Indagacyą z ſamegoż JX. Steckiewicza, oraz jego Sieſtrzana JP Drzewickiego, gdy po zkonfrontowaniu świadectw z Depozycyą JP. Grabowſkiego Podpułkownika Regimentu 7go, nabiera przekonania, że JX. Steckiewicz Probeſzcz Niemenczyńſki o zdradę w zaraportowaniu o obrotach nieprzyjacielſkich pod Niemenczynem czaſu ich attakowania pomówiony, jeſt całe niewinnym. Przetoż onego od ſuſpicyi nawet w tym oſkarżeniu wolnym czyni i ogłaſza; przytym Macieja Kucharza z pod areſztu uwalniając, zwrot do jego Pana JX Steckiewicza przeznacza. Naoſtatek wyrażone Examina obſygilowawſzy w Kancellaryi ſwey lokuje. U tey Rezolucyi podpiſy naſtepne: *Ant: Dyzma Lachnicki Prezydujacy X Jozef Mickiewicz. Stan: Mirſki Piſarz W. W X. Lit: Jozef Mejer Która to Rezolucya z Protokułu Deputacyi Beſp: Publ: pod Pieczęcią teyże Deputącyi wydaje ſię Zgodno z Protokułem L Oſztorp S. D. B. P.*

Z Warſzawy 14 Maja.

Miłośc Wolności i ſwobody Krajowey pociągając rodakow naſzych (nie do niewoli zrodzonych a gwałtem według Sąſiedzkiego zwyczaju, do Woyſka Pruſkiego różnemi czaſy zagarnionych) pod Chorągwie Polſkiey Wolności, pomnaża je codziennie prawie i w znaczney liczbie, naſzemi ludzmi nierównie zdatnieyſzemi do bronienia właſney Oyczyzny; a niżeli ginienia na rozkaz cudzey przemocy i chciwości. Lecz i z ſamychże rodowitych Pruſakow i Niemcow nie mało przybywa do Obozow Polſkich w Koronie, ażeby tę wolność, na Ziemi Naſzey znaleźli, którey na ſwojey Oyczyſtey mieć nie mogą. Dywizye Generałow Moſkiewſkich Chruſzczowa i Deniſſowa, tudzież Pułkownika Begleſſowa otoczone ſą od Woyſka Koronnego.

Oſtatnią tę wiadomość dokładniey oznaymił, przybyły wczora tu do Wilna Kuryer, który do Obozu Naywyżſzego Naczelnika wyſłany, nazad powrócił: że 12. Maja Oboz Naywyżſzego Naczelnika więcey na milę rozciągający ſię ſtoi pod Polancami, niedaleko Wiſły, w Województwie Sendomierſkim w okolicy Baranowa, Jozefowa, aż ku Kazimierzowi: że z jedney ſtrony Naywyżſzy Naczelnik, z drugiey Generał Grochowſki i Pułkownik Hauman ściſkają przerzeczone Dywizye Moſkiewſkie, tak że Moſkale wſzędzie w tych ſtronach mają przeſzkodzone furaże, ani Koni napoić, ani wody dla ſiebie doſtać niemogą, bez wylania krwi właſney. Woyſko Naſze wſzędzie na nich czuwa, wſtrzymuje plondrujących i bije. Spodziewamy ſię w krotce donieść o loſie decydującym z tey ſtrony.

Prócz tego jeſzcze wyżey wſpomniony Kuryer oznaymił, że Generał Grochowſki idąc za ordynanſem Naywyżſzego Naczelnika, mając ſię przeprawować przez Wiſłę, napotkał Korpus obſerwacyyne Moſkiewſkie pod Kommendą Pułkownika Stojanowa, który mu przeprawy bronił. Lecz Generał Grochowſki mężnym odporem nieprzyjacielſką natarczywość wytrzymawſzy, i ſzczęśliwie ſię przeprawiwſzy, uderzył nawet na Stojanowa, znacznie go poraziwſzy i kildzieſiąt jeńcow zabrawſzy, ſtanął tam, dokąd ſie udał.

Niektóre urządzenia Rady Zaſtępczey Warſzawſkiey.

Rada chcąc w każdym czaſie mieć gotową obronę w Mieście, naſtępujące uſtanowiła urządzenie, na dniu 9. tego Mca: *1mo.* Jako Warſzawa na 6. Cyrkułow jeſt rozdzielona, tak aby w każdym domu ſpiſawſzy męſzczyzn od lat 15. do 50. i wyrachowawſzy Oſob 100 przed domem każdym, gdzie ſię ta liczba ukończa, wkopano ſłup z Tablicą *Nro 1mo.* wymieniając wiele domow, do tego Numeru należy. — Te oſob 100 wybiorą ſobie Setnika, do którego Kommendy należeć będą, i będzie nazwany Setnik 1wſzy w Cyrkule N. Setnik zaś wybierze Dzieſiętnikow, który porządek zachowany bydź powinien w Cyrkule; a gdy ich 10. ſtanie, czyli Oſob 100. wkopany będzie odmienny ſłup, oznaczający Hauptwach. Setnicy i Dzieſiętnicy Kommendanta wybiorą i do approbacyi Kommendanta Xięſtwa Mazowieckiego podadzą; który mu doda Kommendanta, Woyſkowość znającego, — Równym ſpoſobem w Cyrkule jako do 100. głów jeden Setnik, a do 1000. jeden Kom-

mendant wybrany zoſtanie, tak gdy ſię wyrachuje Rot 30. czyli ludzi 3,000. pod trzema Kommendantami, w śrzodku uſtanowią Hauptwach Generalny i wybiorą ſobie Kommendanta generalnego, temi 3 000 ludzmi Kommenderującego; któremu znowu dodany będzie Kommendant Militarny, i takim ſpoſobem każdy Cyrkuł organizacyą Militarną dokończy. Który Cyrkuł nie będzie mógł kompletować 30. Rot, od bliżſzego Cyrkułu, dla uformowania Generalnego Hauptwachu z 3 000. zbroynych mającego, brakującą liczbę przybierze. *2do.* W przypadku allarmu Kommendanci Hauptwachu Generalnego wezwą do ſiebie Komendandow 10. Rotowych czyli 1000. ludu zbroynego, ściągną od każdey Roty połowę Ludzi, ktorym tam, gdzie Komendant Xięſtwa Mazowieckiego nakaże, na Baterye i Okopy maſzerować zalecą. Po czym Kommendant Generalny znowu od każdey Roty po 25. ludzi na Hauptwach ſwóy ściągnie, którzy dalſzym Ordynanſom Kommendanta Xięſtwa Mazowieckiego poſłuſznemi będą. Reſzta zaś 25. ludzi każdey Roty z mieyſc ruſzoną bydź nie może, a to końcem ſtrzeżenia beſpieczeńſtwa Cyrkułowego i dopełnienia zleceń Policyi. Exekucya czego zaleca ſię Generalnym Kommendantom 30. Rotowym, aby nikt ſpokoyności publiczney nienaruſzył. Kommendanci Militarni przydani z ſiłą Cyrkułową na Baterye i Okopy udadzą ſię. Pozoſtali w Rotach uzbrojeni Obywatele, w potrzebie utrzymywania beſpieczeńſtwa w ſwoim wydziale, używać mogą pomocy od naybliżſzego, który jak im odmówiony nie może bydź, tak po ſpokoyności naſtąpioney, na ſwoje mieyſce wrócić ſię powinien. *3tio.* W przypadku potrzeby, czyli allarmu Kommendanci Generalni, po ordynans do Kommendanta ſiły zbroyney Xſtwa M. udadź ſię mają. *4to* Baterye i dyſtancye między niemi, nazwiſkami oznaczone będą, aby tym łatwiey w allarmie Kommenderowani, na Okopach ſtanąć mogli. *5to.* Stoſownie do woli naywyżſzego Naczelnika mieć chcącego, ażeby w Piechocie pierwſza linija miała broń ogniſtą; druga koſy, trzecia piki, zaleca ſię Kommendantom i Setnikom, zachowanie tego przepiſu, a proch i ołow w proporcyi broni ogniſtey wydany zoſtanie do każdego Cyrkułu. *6to.* W czaſie allarmu, Kommendanci 10. Rotowi, a naſtępnie i 30 Rotowi, do Rady zaſtępczey na ten czas na Ratuſzu znaydującey ſię, jako też do Kommendanta ſwe rapporta bezuſtanne przeſyłać mają, co równie Setnicy i Dzieſiętnicy czynić powinni, a wyſłani Adjutanci od Rady, jako rozwożący jey rozkazy, ſłuchani bydź mają. *7mo.* Każdy Dzieſiętnik co dzień ma rewizyą czynić, czyli ſtawający do obrony ma broń przyzwoicie opatrzoną, z ładunkami oſtremi, tudzież piki i koſy całe a coby brakowało, Kommendantowi Dzieſięćrotnemu zarapportuje, ten zaś do wyżſzey Kommendy. *8vo.* Co 24 godzin, każdy Setnik, wykommenderuje jednego Dzieſiętnika z 9 ludźmi na hauptwach 10Rotny, który z wykommenderowanych do ſiebie oſob 100. wykommenderuje oſob 50. do hauptwachu Generalnego 30 Rotowego. *9no.* Hauptwachu każdego będzie obowiązkiem, to jeſt: 10 Rotowy wykommenderuje do każdego ſłupa 1go toż ſamo przed broń 1go ſzyldwacha, zbywające zaś oſoby w dzień co godzina, a w nocy, co pół godziny Patrolować mają *reſpective* wydziału ſwego. Hauptwach zaś generalny złożony z głów 150. zoſtawi na ſtraż, 50 oſob, a z nich dubeltowy ſzyldwach przed bronią, wyznaczy patrole dla rewidowania wſzyſtkich poczt, czyli ſą czułe, tudzież bezpieczeńſtwo w Cyrkule jeſt zupełnie zabezpieczone, rapportując Radzie rano i w wieczor, a pozoſtałe oſob 100. wykonywać mają zalecenia Rady i Policyi.

Dalſzy ciąg Ordynacyi Rady Narodu Litewſkiego

10mo Rada N. dwa razy na Tydzień to jeſt, we Srzodę i w Niedzielę Rapporta od Deputacyow na Piśmie odbierać będzie; oprócz tego na każdą Rekwizycyą Rady Protokuły Deputacyów złożone bydź powinny, w przypadku zaś wydarzoney okoliczności ważney, wymagającey nieodwłócznego rozwiązania lub uwiadomienia Rady N. Rapport natychmiaſt przez Deputacye uczyniony bydź ma.

11mo Rada przez Uniwerſały drukowane ogłaſzać będzie Publiczności Urządzenia ſwoje.

12mo Rapporta o Stanie Woyſka *directe* do Rady odſyłane bydź powinne.

13tio Aſſygnacye wſzelkie pieniężne tylko przez Radę wydawane bydź mogą.

14to Rada tymczaſowie wydawać będzie Patenta dla Generałow Majorow po Województwach przez Obywatelow wybranych do Woyſka Krajowego nie należących.

15to Rada doſtrzegać będzie, aby żaden Obywatel z Kraju bez pozwolenia nie wyjeżdżał, tenże ſam zakaz wyjeżdżania ſtoſuje ſię i do Oſob Radę ſkładających, z tym dodatkiem, że nawet z Wilna nikt z Radnych oddalić ſię niemoże bez zezwolenia lub nakazu Rady.

16to Seryarz odbieranych Memoryałów z konnotacyą daty i porządku odbierania przez jednego z Radnych utrzymywany bydź ma; drugi zaś Seryarz w podobnymże ſkładzie obeymujący nadſyłane do Rady Rapporta, takoż przez jednego z Radnych zapiſywany będzie.

17mo Do każdey Dywizyi znaczney Woyſka, Rada Nar: Litt; przyda Generałowi Kommenderującemu dwóch Kommiſſarzy *e medio ſui* wybranych, a ci wybrani z Rady Nar: przy kolumnach, i Dywizyach Woyſka Kommiſſarze, będą mocni i powinni zatrzymać wſzyſtkie oſoby, które podeyrzanemi będą, i o tym Deputacyi Beſpieczeńſtwa nieodwłócznie raportować.

18vo Rada zachowując ſobie naywyżſzą, w każdym przypadku Władzą jako przy akcie powſtania Narodu Litewſkiego dla łatwieyſzego i gruntownieyſzego rzeczy rozrządzenia poſtanowiła Sąd Kryminalny, niemniey Deputacye Skarbową, Beſpieczeńſtwa, i Opatrzenia publicznego, tak rozpatrując ſię w Akcie Warſzawſkim późniey ſobie nadeſłanym i znaydując tamże uſtanowioną Woyſkową, takową Deputacyą jako zgodną z potrzebą Prowincyi Litewſkiey wyznacza z oſob NN. i obowiązki dla każdey w ſzczególności Deputacyi poniżey przepiſuje.

19no. Dla zawiadywania Kancellaryą radną wyznaczony będzie przyſięgły Sekretarz, który potrzebnych ſobie przybierze Manualiſtow i ci Przyſięgę wykonać obowiązani będą.

Reſzta potym.